

बक'नि रिंथाइ

बक'नि रिंथाइ

रुफाथि मायथाइ फालिथाइ

(1993-2018) आरु

खुंगा 12थि नै बौसोरसालिया जथुमा

खोला कामरूप जिला दुलाराय बर' फरायसा आफाद

मोन्थोर - खौसेथि, थामोन्थाइ आरु जीगाथाइ

थावनि - सुवारी गेलेगा फोथार, बक', कामरूप, आसाम

खालार - 6, 7 आरु 8 एप्रिल, 2018 इं

● বৈছাও আৰু বায়খো : এটি তুলনামূলক অধ্যয়ন	- ড° ললিত চন্দ্ৰ বাভা	47
● বকো অঞ্চলৰ মাৰে পূজাৰ এক ক্ষেত্ৰভিত্তিক এক অধ্যয়ন	- বাপন বড়ো	52
● বড়ো সমাজৰ সংস্কৃতিত এভূমুকি	- কেশৱ চন্দ্ৰ বাভা	60
● ভাষাই যেতিয়া একোটা জাতি ধ্বংস কৰিবলৈ লয়	- কমল চন্দ্ৰ বড়ো	67
● অসমৰ বৰ্ণাঢ়া সংস্কৃতিত বাভা জনগোষ্ঠীৰ অৱদান	- ত্ৰিদীপ বাভা	70
● অ'ৰ ত'ৰ কথা	- প্ৰহ্লাদ বড়ো	73
● পাৰ্বতী পাহাৰ, পাৰ্বতী গোসাঁনী আৰু ইয়াৰ মাহাত্ম্য	- হৰেণ বড়ো	78
● অনুবাদ সাহিত্য : এক অৱলোকন	- বিজয়া ডেকা	84
● বৰযুগ	- প্ৰবোধ চন্দ্ৰ বড়ো	89
● বালি চাপৰি	- মোহিনী মোহন পাটোৱাৰী	91
● এজাক বৰযুগৰ পৰশত	- ভানুমতী বড়ো	91
● জননী	- প্ৰাণেশ্বৰ বড়ো	92
● সমৰেত সঙ্গীত	- বিনয় কুমাৰ পাটোৱাৰী	93
● বাগিছা	- ৰঞ্জন দাস	93
● তোমাৰ প্ৰতীক্ষাত	- পিতাম্বৰ বাভা	94
● মানুহে পাহৰি যোৱা ইতিহাসে পাহৰি নোযোৱা এখন স্মাৰক পত্ৰ	- প্ৰফুল্ল কুমাৰ বড়ো (সংগ্ৰাহক)	95
● কপালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ কাৰ্যক্ৰমগণিকা		104
● ত্ৰিখিৰ	- বিমলা হাজ 'দাৰী	117

অনুবাদ সাহিত্য : এক অৱলোকন

বিজয়া ডেকা

সহযোগী অধ্যাপিকা, শিক্ষা বিভাগ

ভাষাৰ মাধ্যমেৰে মনৰ সুকুমাৰ ভাৱবাশি গদ্য বা পদ্যত প্ৰকাশ কৰি মানুহক আনন্দ প্ৰদান কৰিব পৰা বচনাই হ'ল সাহিত্য। সাহিত্য হ'ল মানুহৰ দ্বাৰা, মানুহৰ বিশ্বখনৰ বিষয়ে, মানুহৰ জীৱন আৰু সমাজৰ বিষয়ে প্ৰকৃত আৰু কল্পনাশ্ৰয়ী অভিজ্ঞতা অনুভৱৰ ভাষাৰে কৰা প্ৰকাশ। ই সমাজ তথা জাতিৰ দাপোন।

সাহিত্যৰ বিশাল পথাৰখনত অনুবাদ সাহিত্যৰ গুৰুত্বও অতুলনীয়। অনুবাদ হ'ল এক ভাষান্তৰ প্ৰক্ৰিয়া। মানুহৰ বৌদ্ধিক বিকাশত অনুবাদে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। ভৌগোলিক অৱস্থিতি, জাতি-গোষ্ঠী, দেশ অনুসৰি মানুহৰ ভাষা-সংস্কৃতি পৃথক হয়। ভিন্ ভিন্ দেশ বা জাতিৰ মানুহৰ লগত যোগাযোগ কৰিবলৈ হ'লে মানুহে প্ৰথমে ভাষাৰ ক্ষেত্ৰতেই বাধাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয়। সেয়ে নিজৰ ভাৱ বুজাবলৈ বা আনৰ মনৰ ভাৱ বুজিবলৈ অনুবাদৰ প্ৰয়োজন হয়। বিশেষকৈ বাৰ্তালাপ, পত্ৰ যোগাযোগ, ন্যায়ালয় সম্পৰ্কীয় কাৰ্যালয়, শিক্ষা, বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তিবিদ্যা,

জনসংযোগ মাধ্যম, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় যোগাযোগ, সাহিত্য-সংস্কৃতি ইত্যাদি নানা ক্ষেত্ৰত অনুবাদৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। বৰ্তমান গোলকীকৰণৰ ফলত সমগ্ৰ পৃথিৱীতে যি পৰিৱৰ্তনৰ টো বাগৰিছে তাত অনুবাদ অপৰিহাৰ্য হৈ পৰিছে।

সাধাৰণতে অনুবাদত দুটা ভাষা জড়িত হৈ থাকে। তাৰে মূল পাঠৰ লগত জড়িত ভাষাক উৎস ভাষা বা স্ৰোতভাষা (Source language) আৰু যি ভাষালৈ অনুবাদ কৰা হয় তাক লক্ষ্যভাষা (Target বা গ্ৰাহিনী ভাষা (Receptor language) বোলে। আনহাতে অনুবাদক জন হ'ল এজন মুখ্য পৰিবাহক যাৰ উৎস ভাষা আৰু লক্ষ্য ভাষা দুয়োটা ভাষাতে সমানে দক্ষতা তথা যোগ্যতাৰ আৱশ্যক হয়। সাহিত্যৰ অনুবাদৰ ক্ষেত্ৰত শব্দগত অৰ্থ, লেখ পদ্ধতি, লেখন শৈলী, আৰোপিত অৰ্থ, বাৰ্তা আদিয়ে অনুবাদ সাহিত্যক নিটোল কৰি তোলে।

সেইদৰে অনুবাদকৰ ধৈৰ্য, একাগ্ৰতা আৰু

মানসিক শ্ৰমে অনুবাদ কাৰ্য সফল হোৱাত সহায় কৰে।

খ্ৰীষ্টজন্মৰ আগতেই পশ্চিমীয়া দেশত অনুবাদৰ চৰ্চা হৈছিল যদিও ১৫২২ খৃত মাৰ্টিন লুথাৰে কাইবেলখন জাৰ্মান ভাষালৈ অনুবাদ কৰি অনুবাদ সাহিত্যৰ বিজ্ঞানসন্মত অধ্যয়নৰ বাট মুকলি কৰে। আনহাতে ফৰাচী সাহিত্যিক এতীন দোলে ১৫৪০ খৃত অনুবাদ সম্বন্ধে গভীৰ অধ্যয়ন কৰে। কিন্তু প্ৰেটোৰ বচনা ফৰাচী ভাষালৈ অনুবাদ কৰাত ফৰাচী চৰকাৰে দোষী সাব্যস্ত কৰি তেওঁক মৃত্যুদণ্ড দিয়ে। আনকি তেওঁৰ শৱদেহৰ লগত তেওঁৰ সমস্ত বচনাবাজি পুৰি পেলায়। প্ৰকৃতাৰ্থত ইয়াৰ পিছৰ পৰাহে অনুবাদ সাহিত্য অধ্যয়ন হ'বলৈ ধৰে।

A. F. Tytler - এ বচনা কৰা 'Eassy on the Principles of Translation' (1791) নামৰ গ্ৰন্থখনেই অনুবাদ সম্বন্ধীয় প্ৰথম গ্ৰন্থ। ইয়াৰ পিছত মেথিউ আনল্ড, এডৱাৰ্ড ফিটজাৰল্ড, জে.চি. কেটফোৰ্ড আদিয়ে অনুবাদ সম্বন্ধে বিভিন্ন আলোচনা আগবঢ়ায়। ইংৰাজ কবি আলেকজেণ্ডাৰ পোপে 'ইলিয়াদ' মহাকাব্যখনি ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰিছিল। অনুবাদৰ ভূমিকাত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে অনুবাদকৰ প্ৰথম কৰ্তব্য হ'ল মূল পাঠটো অক্ষত আৰু অবিকৃত ৰূপত পাঠকৰ আগত দাঙি ধৰা আৰু তাৰ প্ৰাণসত্তা অক্ষত ৰূপত ৰক্ষা কৰা। সমালোচক জনছনেও মন্তব্য কৰিছে যে অনুবাদকগৰাকীয়ে মূল লেখকগৰাকীৰ অনুৰূপে ৰাব লাগে; তেওঁক চেৰাই যোৱা অনুচিত। ইলিয়াদৰ আন এগৰাকী অনুবাদক ছেমুৱেলৰ মতে, যিটো ভাষালৈ অনুবাদ কৰা হয়, সেই ভাষাটোৰ বৈশিষ্ট্য আৰু সম্পদশালীতা অনুবাদকে ৰক্ষা কৰিব লাগে। মূল ৰচনা সুখপাঠ্য হ'লে উপযুক্ত অনুবাদ কৰিলে তাৰ অনুবাদটোও সুখপাঠ্য হ'ব। Hillaire Belloc নামৰ এগৰাকী ইংৰাজ লেখকৰ মতে, যিবোৰ পাঠ অনুবাদ কৰাটো অসম্ভৱ, সেইবোৰ অনুবাদ কৰিবলৈ নোযোৱাই ভাল। অনুবাদ সম্পৰ্কে বিভিন্ন জনে মতামত দাঙি

ধৰাৰ লগতে কিছুমান সিদ্ধান্তও দিছে। মাৰ্টিন লুথাৰৰ মতে-

* অনুবাদ মূল পাঠৰ শব্দক্ৰমৰ আৱশ্যকতা অনুসৰি পৰিৱৰ্তন কৰিব পাৰি অথবা প্ৰয়োজন বিশেষে অৰ্থ অভিব্যক্তিৰ সুবিধাৰ কাৰণে মূলত নথকা শব্দও প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি।

* সেইদৰে কোনো শব্দ লক্ষ্য ভাষাত নাথাকিলেও তাক অনুবাদত বাদ দিব পাৰি।

* মূলৰ আৱশ্যকতা অনুসৰি কোনো শব্দৰ ঠাইত লক্ষ্য ভাষাত এটা বাক্যাংশও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি অথবা মূলত থকা অলংকাৰযুক্ত অভিব্যক্তি লক্ষ্য ভাষাত অলংকাৰবিহীন ভাৱেও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

* মূল কেবাটাও পাঠান্তৰ থাকিলে অনুবাদৰ বেলিকা আটাইকেইটা পাঠৰে ব্যৱহাৰ হ'ব লাগে।

অনুবাদ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিবলৈ গৈ এতীন দোলে মত প্ৰকাশ কৰে এইদৰে-

* অনুবাদকে মূল ভাৱ আৰু ৰচকৰ উদ্দেশ্য ভালকৈ জানি লোৱা প্ৰয়োজন আৰু স্ৰোতাভাষা আৰু লক্ষ্যভাষা দুয়োটাতে তেওঁৰ সমান জ্ঞান থকা আৱশ্যক।

* সেইদৰে অনুবাদকে শব্দানুবাদৰ পৰা আঁতৰি থকা শ্ৰেয়।

* অনুবাদকে মূল চয়ন তথা শব্দক্ৰমৰ প্ৰতি সততে দৃষ্টি ৰাখিব লাগে।

আকৌ A. F. Tytler - ৰ মতে, অনুবাদত মূল সম্পূৰ্ণ ভাৱ বা সম্পূৰ্ণ বক্তব্য প্ৰকাশ পাব লাগে, অভিব্যক্তি শৈলী মূলৰ অনুৰূপ হোৱাৰ লগতে অনুবাদ সদায় মৌলিক হ'ব লাগে। 'অন ট্ৰেন্সলেটিং হোমাৰ' শীৰ্ষক ভাষণত মেথিউ আৰ্নল্ডে উল্লেখ কৰিছিল যে অনুবাদ অত্যধিক মূলযুক্ত বা মূলনিষ্ঠ হোৱা অনুচিত। মূল পাঠ পঢ়ি পাঠকৰ মনত যেনে লাগে, অনুবাদ পঢ়িলেও পাঠকৰ ওপৰত তেনে ভাৱ পৰিব লাগে।

অনুবাদৰ প্ৰকাৰ সম্বন্ধে পণ্ডিতসকলে ভিন্ন

মতামত দাঙি ধৰিছে। জাৰ্মান পণ্ডিত বোমান জেক'বচনৰ মতে, অনুবাদ তিনি প্ৰকাৰৰ। যেনে-

(ক) আন্তঃভাষিক অনুবাদ (Intra-lingual translation)

(খ) আন্তঃভাষিক অনুবাদ (Inter-lingual translation)

(গ) আন্তঃসাংকেতিক অনুবাদ (Inter-semeiotic translation)

একেটা ভাষাৰ মাজতে অনুবাদ কৰ্ম সম্পন্ন হ'লে তাক আন্তঃভাষিক অনুবাদ বোলে। অসমীয়া কবিতা এটিক অসমীয়া গদ্যলৈ ৰূপান্তৰ বা অসমীয়া গল্প এটিক অসমীয়া নাটকলৈ অনুবাদ হ'ব পাৰে। যেনে অসমীয়া গল্পকাৰ ভৱেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াৰ 'বানপ্ৰস্থ' গল্পটি বোলছবিলৈ ৰূপান্তৰ কৰা হৈছে যিখন 'সন্ধ্যাৰাগ' বোলছবি নামেৰে খ্যাত।

আন্তঃভাষিক অনুবাদক প্ৰকৃত অনুবাদ বুলিব পাৰি। এটা ভাষাৰ পৰা আন এটা ভাষালৈ কৰা অনুবাদ এই শ্ৰেণীৰ অন্তৰ্গত। যেনে ইংৰাজী 'Psalm of life' কবিতাটিৰ অসমীয়া অনুবাদ কৰিছে 'জীৱন সংগীত' নামেৰে কবি আনন্দ চন্দ্ৰ আগৰৱালাদেৱে।

গণ-সংযোগৰ মাধ্যমবোৰক একো-একোটা সাংকেতিক ব্যৱস্থা বোলা হয়। মানুহৰ ভাষাও প্ৰকৃতপক্ষে তেনে এবিধ সাংকেতিক ব্যৱস্থা মাথো। মানৱ সমাজত প্ৰচলিত অন্যান্য গণ-সংযোগৰ মাধ্যম বা ব্যৱস্থা, যেনে- সংগীত, চিত্ৰকলা, নাটক বোলছবি আদিকো একো-একোবিধ সাংকেতিক ব্যৱস্থালৈ পাঠ এটাৰ ৰূপান্তৰ কৰা কাৰ্যক আন্তঃসাংকেতিক অনুবাদ বোলা হয়। যেনে ডেনিয়েল ডিফুৰ দ্বাৰা ৰচিত 'ৰবিনচন ক্ৰুছো' (১৭১৯ খৃঃ) নামৰ ইংৰাজী উপন্যাসখন 'ৰবিনচন ক্ৰুছ' নামৰ বোলছবিলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে। যিখন বোলছবি ৰড হাৰ্ডি আৰু জৰ্জ টি. মিলাৰে পৰিচালনা কৰিছিল আৰু পিয়েৰছ ব্ৰ'ছনাৰে অভিনয় কৰিছিল। অৰ্থাৎ অনুবাদ ভাষাৰ পৰা ভাষালৈ বা ভাষাৰ

পৰা অন্য মাধ্যমলৈ অনুবাদ হ'ব পাৰে।

আকৌ বিভিন্ন বৈশিষ্টৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বিভিন্ন পণ্ডিতে অনুবাদ সাহিত্যৰ আধাৰক পৃথক কৰিছে। যেনে - গদ্য-পদ্যৰ আধাৰত, সাহিত্যিক বিধিসমূহৰ আধাৰত, বিষয়ৰ আধাৰত, প্ৰতীকৰ আধাৰত, অনুবাদৰ প্ৰকৃতিৰ আধাৰত, পাঠ বিস্তাৰৰ আধাৰত, ভাষা স্তৰৰ আধাৰত, অনুবাদৰ সৃষ্টিধৰ্মীতাৰ আধাৰত আৰু যোগাযোগকাৰী ভূমিকাৰ আধাৰত।

আনহাতে, এনচাইক্ল'পেডিয়া ডিক্সনেৰী (Giden Towey) ৰ মতে, অনুবাদ সদৃশ সাংকেতিক মাধ্যমৰ অনুবাদ অথবা বিসদৃশ সাংকেতিক মাধ্যমৰ নামৰ অনুবাদ হ'ব পাৰে। সদৃশ সাংকেতিক একে ভাষাৰ মাজতে আৰু বিসদৃশ সাংকেতিক একে ভাষাৰ পৰা আন এটা ভাষালৈ অনুবাদ কৰাকে বুজায়। উল্লেখযোগ্য যে অনুবাদৰ বিবিধ প্ৰকাৰৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য তথা উৎস পাঠ আৰু লক্ষ্য পাঠৰ মাজৰ বহুধা-বিভক্ত সম্পৰ্কৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি 'অনুবাদৰ' উপৰি 'অনুকৃতি', (Transcreation), 'পুনঃকৃতি (Re-telling), অভিযোজনা (Adaptation) আদি নানা প্ৰকাৰৰ সাহিত্য-কৰ্মৰ সৃষ্টি সম্ভৱ হৈ উঠিছে।

অনুবাদ সাহিত্যই পৃথিবীৰ অন্যান্য সাহিত্য-সংস্কৃতি চহকী কৰাৰ দৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ পথাৰখনো সমৃদ্ধিশালী কৰি তুলিছে। প্ৰাক্ শঙ্কৰী যুগৰে পৰা আৰম্ভ কৰি এই দীঘলীয়া পৰিক্ৰমাত অনেক সুসাহিত্যিকৰ সুকীৰ্তি অসমীয়া ভাষালৈ অনূদিত হৈছে। তাৰে কেইখন মান হ'ল- প্ৰাক্ শঙ্কৰী যুগৰ শ্ৰেষ্ঠ কবি মাধৱ কন্দলীয়ে বাৰ্মীকিৰ ৰামায়ণখন অসমীয়া ভাষালৈ অনুবাদ কৰি উত্তৰ ভাৰতৰ প্ৰান্তীয় ভাষাৰ ভিতৰত প্ৰথম অনূদিত ৰামায়ণ হিচাপে স্বীকৃত লাভ কৰে। সেইদৰে শংকৰী যুগত শংকৰদেৱৰ প্ৰিয় শিষ্য মাধৱদেৱেও ৰামায়ণৰ আদি কাণ্ড অনুবাদ কৰে। মাধৱদেৱৰ অনুবাদ সাহিত্যৰ শ্ৰেষ্ঠ নিদৰ্শন হ'ল

'নামঘোষা'। ইয়াৰ বেছিভাগ শ্লোকেই বিভিন্ন বৈষ্ণৱ শাস্ত্ৰৰ পৰা অনুবাদ কৰা। অনহাতে গুৰু দামোদৰ দেৱৰ আঞ্জামতে ভট্টদেৱে গদ্যত ভাগৱত-কথা, গীতা ভাগৱত আৰু বত্ৰাৱলী কথা ৰচনা কৰে। উল্লেখযোগ্য যে ভট্টদেৱৰ অনুবাদ নীতি সাম্প্ৰতিক কালৰ যোগাযোগমূলক অনুবাদ নীতিৰ সতে সাদৃশ্যযুক্ত হয়। ভট্টদেৱৰ এই তিনিখন অনুবাদৰ যোগেদি অসমীয়া সাহিত্যত প্ৰথমবাৰৰ বাবে বিগুৰু গদ্য সাহিত্যৰ প্ৰকাশ ঘটে। অনুবাদ সাহিত্যত কবি দুৰ্গাবৰে মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণ ওজাপালি তাৎপৰ্য হিচাপে অভিযোজনা কৰি অসমীয়া অভিযোজনাৰ বাট মুকলি কৰে। দৰঙী ৰাজদৰবাৰ আৰু স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিং (১৬৯৬-১৭১৪ খ্ৰীঃ) ৰ দিনৰে পৰা অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ চৰ্চা সঞ্চালনিকৈ হয়। আহোম ৰাজদৰবাৰত শান্ত সাহিত্য অনুদিত হোৱা ভালেমান গ্ৰন্থৰাজিয়ে অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীত এক বিশিষ্ট আসন লাভ কৰি আছে। শংকৰচাৰ্যৰ বিখ্যাত গ্ৰন্থ 'সৌন্দৰ্য লহৰী', আনন্দ আচাৰ্যই 'আনন্দ লহৰী' নামেৰে অনুবাদ কৰে। ৰচনাথ কন্দলীয়ে মাৰ্কণ্ডেয় চণ্ডী আৰু কঙ্কিপুৰাণ অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰে।

বৃটিছ আমোলত কলিকতাৰ শ্ৰীৰামপুৰত খ্ৰীষ্টান মিছনেৰী উইলিয়াম কেবীৰ তত্বাৱধানত আত্মাৰাম শৰ্মাই ইংৰাজী ভাষাৰ পৰা বাইবেল (১৮১৩) অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰে। এইখনেই প্ৰথম অসমীয়া অনুদিত ছপা পুথি। মিছনেৰী ড° নাথান ব্ৰাউনে বাইবেলৰ নিউ টেষ্টামেণ্ট খণ্ডটো (১৮৪৯) অসমীয়ালৈ ভাঙনি কৰে। বাইবেলৰ মেথিউ, লিৰ্ডফ, মাৰ্ক আদি চাৰিটা খণ্ড ভাঙি খ্ৰীষ্টৰ বিৱৰণ আৰু ভ্ৰমযাত্ৰা (১৮৫৪) নামেৰে প্ৰকাশ কৰে। জন বনিয়াৰ 'Pilgrims Progress' উপন্যাসখনিও 'যাত্ৰিকৰ যাত্ৰা' নামেৰে প্ৰকাশ কৰে। শ্ৰীমতী গাৰ্নিয়ে ফুলমণি আৰু কৰ্কাৰ কাহিনী বঙলা ভাষাৰ পৰা অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰে।

প্ৰাক্ বোমাষ্টিক যুগত লম্বোদৰ বৰাই কালিদাসৰ 'শকুন্তলা' নাটকখন অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰে। বোমাষ্টিক যুগত অসমীয়া সাহিত্যই এক বিশেষ গতি লাভ কৰে। এই সময়ছোৱাত ইংৰাজী, সংস্কৃত আৰু বাংলা সাহিত্যৰ অনুবাদে অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁৰাল অধিক টনকিয়াল কৰি তোলে। সেই সময়কে ভাঙনি কোঁৱৰ আনন্দ চন্দ্ৰ আগৰৱালা দেৱে 'জীৱন সংগীত' (লং ফেলোৰ Plasm of life), চহা আৰু পণ্ডিত (The Shepherd and the Philosopher) খায়ামৰ ৰুবাইতৰ পৰা ফিটজাৰলেণ্ডে কৰা ইংৰাজী অনুবাদৰ পৰা ওমৰ তীৰ্থ, হাফিজৰ কবিতাৰ পৰা 'মিলনৰ সুৰ' পদ্মধৰ চলিহাই ৱাল্টাৰ স্কটৰ পেট্ৰিয়টিজম কবিতাৰ পৰা 'স্বদেশ', লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই টমাছ চেম্পিয়নৰ It is not beauty of demand ৰ পৰা প্ৰিয়তমাৰ সৌন্দৰ্য (ছায়ানুবাদ), হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে (আলেকজেণ্ডাৰ পোপৰ (Universal Prayer) 'স্তুতি', দুৰ্গেশ্বৰ শৰ্মাই (ৰড্‌ছৰ্থৰ Lucy grey) 'সাদৰী' ৰত্নকান্ত বৰকাকতিয়ে (শ্বেলীৰ Love's) 'প্ৰেমতত্ব', ড° সূৰ্য কুমাৰ ভূঞাই (যিছে হিমেলৰ (The Mowes of Death) 'নিৰ্মালি'ৰ অন্তৰ্গত 'মৰণ' আদি ভালেমান কবিতা অনুবাদ কৰি অনুদিত কবিতাৰ ক্ষেত্ৰখন চহকী কৰি তোলে। সেইদৰে ডিম্বেশ্বৰ কলিতাই ডিকেলাৰ 'এ টেল অৱ চু চিটিজ' খন 'নগৰ দুখনৰ কথা', দীননাথ শৰ্মাই কেণ্টিট হামচানৰ 'গ্ৰন্থ অৱ দি চইল'ৰ পৰা 'মাটি আৰু মানুহ' নামেৰে অনুবাদ কৰে। সেইদৰে শ্বেক্সপীয়েৰৰ Othello নাটকখনি শৈলধৰ ৰাজখোৱাই 'ৰণজিৎ সিং' নামেৰে আৰু 'Twelvth Night' খন 'মনৰ মানুহ' নামেৰে; As you like it' নাটকখন দুৰ্গেশ্বৰ শৰ্মাই 'চন্দ্ৰাৱলী' নামেৰে; Macbeth খন 'ভীম দৰ্প' নামেৰে দেৱানন্দ ভঁৰালীয়ে অভিযোজনা কৰে। পদ্মধৰ চলিহাই 'Romeo and Juliet' খন 'অমৰ লীলা' নামে প্ৰকাশ কৰে। 'King Leare' নাটকৰ আধাৰত নবীন চন্দ্ৰ

বৰদলৈয়ে 'বিষাদৰ কাহিনী' ৰচনা কৰে। মুঠতে সেই সময়ত ভালেমান কবি-সাহিত্যিকে ভালেমান বিষয় অনুবাদ কৰি অসমীয়া সাহিত্যক সমৃদ্ধ কৰি তোলে। এই সময়ছোৱাত জীৱন চৰিত অনুবাদেও অসমীয়া সাহিত্যত ভূমুকি মৰে। মহাত্মা গান্ধীৰ 'My Experiments with Truth' খনি অমিয় কুমাৰ দাসে অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰে 'মোৰ সত্য অন্বেষণৰ কাহিনী' নামেৰে যিখন পৰিচিত। নন্দনাথ গোস্বামীয়ে নেহৰু আত্মজীৱনীৰ এছোৱা অনুবাদ কৰি প্ৰকাশ কৰে।

সাম্প্ৰতিক কালতো বিশ্বৰ ভিন্ন ভাষাৰ পৰা গল্প, উপন্যাস, কবিতা, নাটক আদি অসমীয়া ভাষালৈ অনুবাদ হৈ আছে। সাহিত্যিক নৰকান্ত বৰুৱাই 'ছইটমেন'ৰ এশটা কবিতা অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰে। নীলমণি ফুকনে জাপানী কবিতা 'টানকা' আৰু 'হাইকু' অনুবাদ কৰে 'জাপানী কবিতা' নামেৰে। হেমিংওৱেৰ 'ফৰ হুম দি বেল ট'লৰ্চ' উপন্যাসখন 'দেৱ-দুন্দুভি বাজে কাৰ বাবে' নাম দি অনুবাদ কৰে জ্ঞানপীঠ বঁটা বিজয়ী বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যদেৱে। 'দি ওল্ড মেন এণ্ড দি চি' খন অনুবাদ কৰে যতীন গোস্বামী দেৱে 'বুঢ়া আৰু সাগৰ' নামেৰে। মিখাইল চোলোকভৰ 'এণ্ড কুৱাইট ফ্ল'জ ডন' খনি নগনে ঠাকুৰে 'ধীৰে বৈ যায় ডন' নামেৰে অনুবাদ কৰে। টলষ্টয়ৰ 'War and Piece' খনি সুৰেন্দ্ৰ মোহন দাসে 'যুদ্ধ আৰু শান্তি' নামে অনুবাদ কৰি অসমীয়া সাহিত্যলৈ বৰঙণি আগবঢ়ায়। অৰুণ কুমাৰ বৰুৱাই মোপাৰ্ছ গল্প অনুবাদ কৰে।

ভাৰতীয় অন্যান্য ভাষাৰ পৰাও অসমীয়ালৈ ভালেমান সাহিত্য অনুবাদ হয়। তৰুণ ভাদুৰীৰ 'সন্ধ্যা বস্তিৰ শিখা', 'অভিশপ্ত চন্দ্ৰ', 'বিলকিচ্ বেগম' আদি,

মহাশ্বেতা দেৱৰ 'অৰণ্যৰ অধিকাৰ'; মৈত্ৰেয়ী দেৱীৰ 'ন হন্যতে'; নিৰ্মল প্ৰভা বৰদলৈৰ 'বিন্দু আৰু সিন্দু' (অমৃতলাল নাগৰ 'বৃন্দ ঔৰ সমুন্দৰ'); লক্ষ্মীহীৰা দাসৰ 'গুফাৰ ৰাইল্ডৰ গল্প', ইন্দিৰা দত্তৰ 'প্ৰেম চন্দ্ৰৰ শ্ৰেষ্ঠ গল্প' আদি অনেক সাহিত্য অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰিছে যিবোৰে পাঠক সমাজৰ সমাদৰ লাভ কৰিছে। অতি সাম্প্ৰতিক কালত সুৰেশ শৰ্মাই ভাৰতবৰ্ষৰ স্বপ্নদ্রষ্টা ভূতপূৰ্ব ৰাষ্ট্ৰপতি তথা মহান বিজ্ঞানী ড° এ পি জে আব্দুল কালামৰ ভালেমান গ্ৰন্থ অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰি অসমীয়া সাহিত্যৰ উঁচাললৈ অনবদ্য বৰঙণি আগবঢ়াইছে। ড° কালামৰ অসমীয়ালৈ অনূদিত হোৱা গ্ৰন্থ কেইখনমান হ'ল- 'অগ্নিৰ ডেউকা', 'অদম্য শক্তি', 'তেজস্বী মন', 'পথ প্ৰদৰ্শক আত্মা', 'ৰাষ্ট্ৰপতি কালামৰ সান্নিধ্য', 'আপোনাৰ ভৱিষ্যৎ আপোনাৰ হাতত', 'মিছন ইণ্ডিয়া', 'পৰিয়াল আৰু ৰাষ্ট্ৰ', 'ভাৰতবৰ্ষ ২০২০' আদি। ড° কালামৰ উচ্চ মানবিশিষ্ট সাহিত্যৰাজি সুৰেশ শৰ্মাদেৱে এনে নিখুঁটভাৱে অনুবাদ কৰিছে যে কিতাপ কেইখন পঢ়িলে ড° কালামক লগ পোৱা যেনেই লাগে। এই কিতাপবোৰে নৱ প্ৰজন্মক সপোন দেখিবলৈ তথা কালামৰ আদৰ্শৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হ'বলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছে।

সামৰণিত ক'ব পাৰি যে অনুবাদে এখন গ্ৰন্থক পুনৰ জন্ম দিয়ে আৰু পাঠকক আন আন ভাষাৰ গ্ৰন্থ পঢ়াৰ সুযোগ দি মানসিক উৎকৰ্ষ সাধন কৰাৰ লগতে ভাষা-সাহিত্যৰ পথাৰখনো সমৃদ্ধ কৰি তোলে। সেয়েহে মাতৃ ভাষাৰ জৰিয়তে সাহিত্যৰ মৌ বস পান কৰোৱাৰ লগতে অনুবাদ সাহিত্যৰ প্ৰতিও অনুৰাগ বঢ়োৱাত গুৰুত্ব দিব লাগে।

সহায়ক গ্ৰন্থ :

গোস্বামী মালিনী, (২০১৪) অনূদিত সাহিত্য, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়, গুৱাহাটী- ০৬।